

בלוגים רפואיים ברשת:

בחינת ההשלכות של סוגת הבלוג על האמינות הנתפסת של המידע המתפרסם בו / גרינברג שרון

תקציר:

מטרתו של המחקר הנוכחי הייתה לבדוק את האמינות הנתפסת של בלוגים באינטרנט ושל המידע המתפרסם בהם בעיני צרכני המידע ברשת. מכיוון שאמינות היא מושג רחב וכוללני, בחנו אותה בהיבטים של אמינות נתפסת של הרשת באופן כללי, אמינות נתפסת של בלוג, של כותב הבלוג ושל המסר גופו. עולם התוכן שנבדק במחקר הוא רפואה – קונבנציונאלית ואלטרנטיבית.

במסגרת המחקר נבנו שישה בלוגים בשלוש סוגות: בלוג אישי – של אישה ושל גבר, בלוג מומחה – של אישה ושל גבר, בלוג של עמותה ובלוג של תאגיד. בכל בלוג פורסמו שני פוסטים העוסקים בהתמודדות עם מחלת הסוכרת, האחד בתחום הרפואה הקונבנציונאלית והאחר בתחום הרפואה האלטרנטיבית. 420 המשתתפים במחקר גויסו אליו באמצעות קריאה בבלוגים וברשתות חברתיות. כל משתתף קרא פוסט אלטרנטיבי ופוסט קונבנציונאלי המשתייכים לסוגות שונות, והתבקש בסיום הקריאה לענות על שאלונים מובנים ומתוקפים בנוגע לכל אחד מהפוסטים שקרא. כמו כן התבקשו המשתתפים לענות גם על שאלה פתוחה בנוגע להתרשמותם מכל אחד מהפוסטים.

מתוך ההליך המחקרי עלו נתונים שהצביעו על כך שמידע רפואי, ויותר מכך – מידע תרופתי, הם תחומים שמעוררים חשדנות בקרב הקוראים, מה שמפחית מן האמינות הנתפסת שלהם. למרות זאת, זהו אחד התחומים העיקריים שבהם מחפשים הרבה מאוד מידע באינטרנט בכלל ובבלוגים בפרט. כמו כן למדנו כי האמינות הנתפסת של מידע תלוייה במקרים לא מעטים לא בתוכן אלא בצורה, כלומר בדרך שבה המידע מוגש לקורא, ושלקוראים קל יותר להמליץ על מידע מתחום הרפואה המשלימה, שהוא הרבה פחות ממסדי, מאשר להמליץ על חידושים בתחום הרפואה הקונבנציונאלית.

תוצאות המחקר מצביעות על גישה חשדנית ו/או ביקורתית כלפי ממדים רבים של המידע בבלוגים, בדב בבד עם השימוש הגובר בבלוגים לחיפוש מידע בנושא זה. כלומר חשדנות כאמצעי להתמודד עם חוסר הוודאות בנוגע לאמינות המידע דווקא משום הרצון והנכונות לצרוך מידע זה.

מתוך כלל הממצאים עולה האפשרות שקהל המשתתפים הישראלים חשדני יותר ביחס לקהלים אחרים. מכיוון שמחקרנו זה אינו עוסק בהבדלים בין תרבויות לא העמקנו בסוגיה זו.

אנו ממליצים על ביצוע מחקר המשך השוואתי, ובו תיבחן אוכלוסיית משתתפים ישראלית מול אוכלוסייה המשתייכת לתרבות אחרת.

אנו מעריכים כי גילם המתקדם של המשתתפים במחקרנו (ממוצע הגילים היה 39) יכול להיות הסיבה לשיעור הגבוה של היגדים שהוגדרו כאן כ"חשדניים" כלפי היבטים שונים של הפוסטים שנקראו. כלומר המשתתפים במחקר גילו רמה גבוהה יותר של ביקורתיות כלפי הטקסט שקראו, ייתכן שבזכות העובדה שהם מבוגרים יותר ולכן רכשו עם ניסיון החיים גם את מיומנות הביקורת. ואם נסתכל מן העבר האחר – ייתכן שמכיוון שהאינטרנט היא סביבה פחות טבעית בעבורם, הם מגלים יותר חשדנות כלפיה וכלפי מה שהיא מכילה.

אנו תקווה כי ממצאי מחקרנו יוכלו לסייע לבלוגים רפואיים – החל בסוגת הבלוג האישי וכלה בסוגת הבלוג התאגידי – לבנות את המידע שברצונם לפרסם בדרך נכונה יותר על מנת שהאמינות הנתפסת שלו תהיה גבוהה. זאת כמובן מתוך כיבוד כל הסעיפים בקוד האתי של הבלוגים הרפואיים.

מס' מיון בספריה :

610.285 גרי.בלו תשס"ט

מס' מערכת בספריה :

1178514